

FÖRSLAG TILL BUDGET 2015
FÖR GÖTEBORGS STAD
OCH FLERÅRSPLANER 2016-2017

MÄNNISKAN I CENTRUM

Med människan i centrum ska Göteborg ges en nystart.

Skolresultaten kan vändas åt rätt håll. Men då måste varje elev utmanas utefter sina unika förutsättningar. När vi styr staden garanterar vi det.

Utanförskapet kan minskas och fler ungdomar kan få jobb i Göteborg. Men då måste kommunen våga satsa, och öppna sig för mångfald och nyheter. När vi styr staden ändrar vi det.

Det går att bygga många fler bostäder. Men då gäller det att släppa fram de som har idéer och de som vill bygga. När vi styr staden händer det.

Tryggheten i Göteborg kan bli bättre för de äldre. Men då krävs det att människan och hennes behov och värdighet sätts i centrum. När vi styr staden gör vi det.

Göteborgsregionen kan bli en viktigare tillväxtmotor för hela Sverige. Men då behövs ett politiskt ledarskap som välkomnar tillväxt och utveckling. När vi styr staden genomför vi det.

Med rätt verktyg och sänkta trösklar till arbetsmarknaden får fler chans till jobb. Det har blivit mer lönsamt att arbeta och enklare att starta företag och att anställa. När fler jobbar växer ekonomin och det blir mer resurser till välfärden. Så styr vi staden.

Göteborg kan bättre! Göteborgarna förtjänar en skola och välfärd i världsklass och vi vet att det är möjligt. Vi har idéer, vi har framtidstro och vi har viljan att förändra. Göteborg behöver en nystart.

Alliansen i Göteborg

INNEHÅLL

Vi vill göra en bra stad ännu bättre	6
Ge barn och unga goda uppväxtvillkor	8
En kunskapsstad med ambitioner.....	11
Medmänsklighet i omsorgen	17
Äldreomsorg för ett värdigt liv	22
Jobb och tillväxt för bättre välfärd.....	28
Kultur och fritid i en modern stad.....	32
Göteborg – en växande stad.....	35
En stad som tar ansvar för ekonomin.....	43
Attraktiv arbetsplats och arbetsgivare.....	47
Ekonomisk sammanställning 2015-2017	49

VI VILL GÖRA EN BRA STAD ÄNNU BÄTTRE

Vårt Göteborg börjar med människan. Vi tror på alla människors inneboende kraft och vilja att ta ansvar. Vår utgångspunkt är att alla människor är olika men att alla människor har lika värde.

En stad öppen för alla är en stad där kreativiteten växer och där framtidstron frodas. Respekten för alla människors personligheter och eventuella funktionsnedsättningar, för etnisk mångfald, jämställdhet, religionsfrihet och sexuell läggning och könsidentitet ska vara självklara och genomsyra hela Göteborgssamhället.

Vi vill flytta fler beslut från kommunala korridorer till göteborgarnas köksbord. Göteborgarna både kan och vill styra sin vardag själva. Kommunen har i uppdrag att hjälpa dem att själva kunna forma sina liv.

För att välfärdens kärna ska kunna bli det goda stödet för göteborgarna måste de också prioriteras. Det handlar om hög effektivitet, hög kvalitet och hög ambitionsnivå - att göra rätt saker vid rätt tillfälle på rätt sätt.

Det är via jobb och allas gemensamma insatser som vi kan uppfylla våra höga välfärdsambitioner. Vi vill att fler människor ska kunna stå på egna ben och känna glädjen i att försörja sig genom eget arbete. Alla ska ha möjligheter att växa och utvecklas utifrån sina unika förutsättningar. Fler jobb betyder att fler kan vara med och betala skatt så att vi får mer pengar till bland annat skola och omsorg. Men fler jobb betyder också att fler människor får uppleva tryggheten och glädjen som kommer med att ha ett jobb att gå till. Fler människor får arbetskamrater och en känsla av att delta och bidra. Det är värt långt mycket mer än bara pengar.

Alliansregeringens arbete med att fler människor ska ha ett jobb är inte bara en åtgärd som ska bidra till att öka tillväxten. Det är också den långsiktigt bästa fördelningspolitiken. När fler arbetar och färre

tvingas leva på bidrag minskar inkomstskillnaderna i samhället. Jobbskatteavdraget är en central del av regeringens arbetslinje och syftar till att arbete ska löna sig, att minska utanförskapet och öka drivkrafterna att öka. Med jobbskatteavdraget har en undersköterska i Göteborg med 18 000 kronor i månadslön fått över 1 300 kronor mer i plånboken varje månad. Det är en hel månadslön extra varje år.

I ett samhälle som utgår från alla människors lika värde måste också osakliga löneskillnader och andra hinder mot jämställdhet elimineras. Även här är mångfald och valfrihet ledorden.

Vi vill att alla barn ska ha en trygg uppväxt och få gå i en skola som fokuserar på sitt kunskapsuppdrag. Vården och omsorgen ska kännetecknas av tillgänglighet, kvalitet och valfrihet. Människor ska inte behöva känna oro för att utsättas för våld och brott.

Sverige är ett litet land i en stor värld och vi är beroende av vår handel och vårt utbyte med andra människor, städer, regioner och länder. Inte minst ska Göteborg vara aktiv på den europeiska arenan. Sverige och Göteborg ska vara öppna mot omvärlden. Göteborg ska ha öppna dörrar för dem som flyr från krig och förtryck. Med tolerans och mångfald finns det en plats för alla i vårt samhälle. Mångfald berikar på ett positivt sätt. Alliansen vill värna dessa värden. Vi vill göra en bra stad ännu bättre.

Göteborg behöver fler bostäder, minska barngrupperna i förskolan, förbättra skolresultaten, lyfta företagsklimatet och ge äldre en god och värdig omsorg. Vi ska välkomna ökad konkurrens och påverkan från omvärlden. Det ger oss möjlighet att utvecklas och är en bra medicin mot stagnation. Vi måste lyfta blicken, höja ambitionsnivån och gå från ord till handling. För vår stad och alla som lever här.

GE BARN OCH UNGA GODA UPPVÄXTVILLKOR

Mål

- Fria val ska garanteras och en förskoleplats inom fyra månader erbjudas för alla barn

De viktigaste människorna för barnens uppfostran och uppväxt är föräldrarna. Syftet med förskolan är att stimulera barns utveckling och lärande samt erbjuda barn en trygg omsorg som styrs av förskolans läroplan. Verksamheten utgår från en helhetssyn på barnet och barnets behov samt utformas så att omsorg, utveckling och lärande bildar en helhet. Tillgång till förskola och barnomsorg är också grundläggande för att föräldrarna ska kunna studera eller arbeta.

En tillgänglig förskola med valfrihet

Göteborgs stad ska garantera alla barn en förskoleplats inom fyra månader. Prioriterat är att säkerställa att den lagstadgade tillgången till pedagogisk verksamhet och förskola uppfylls. Utbyggnaden av förskolan ska därför fortsätta.

Familjernas valfrihet ska värnas och alternativ uppmuntras inom såväl kommunala som fristående verksamhetsformer.

Resurserna ska följa med barnet oavsett vilken verksamhet föräldrarna väljer. En tydlig och transparent fördelning av resurser skapar bättre förutsättningar för planering av verksamheten och säkerställer att nämnderna inte får ersättning för verksamhet som inte utförs. En modell med förskolepeng ska utredas.

En förskola med kvalitet

Matematik och språkutveckling är även fortsättningsvis prioriterade områden där arbetet i förskolan ska fördjupas. Barn med svenska som andraspråk ska ges möjlighet att lära sig svenska före skolstarten i förskolan. Samverkan med biblioteken ska utvecklas och personal i förskolan ska erbjudas möjlighet till fortbildning och inspiration kring läsning.

Kvalitetsgranskningen av stadens förskolor ska ske genom kontinuerlig utvärdering och uppföljning. Tillsynsansvaret för den fristående verksamheten ska överföras till en ny grundskolenämnd. En viktig del i tillsynsarbetet är att vårdnadshavare kan anmäla synpunkter och klagomål till den nya förvaltningen, som sedan kan ligga till grund för inspektion.

Mindre barngrupper

Barngruppernas storlek får inte vara större än att kvaliteten kan säkras. Ett led i kvalitetsarbetet är att minska barngruppernas storlek och därför ska kommunstyrelsen utreda olika alternativ kring ett maxtak på barngrupperna där de yngre barnen prioriteras först.

En flexibel omsorg

Förskolans öppettider behöver bli flexibla och i större omfattning anpassas till föräldrarnas önskemål. Alla föräldrar arbetar inte mellan nio och fem och de som arbetar andra tider måste ha rätt till en god barnomsorg. Det kan ske genom "Nattis" eller omsorg i hemmet.

Den öppna förskolan är av speciell betydelse eftersom där skapas en mötesplats för alla föräldrar och barn i närområdet.

Trygghet för utsatta barn och unga

För barn är föräldrarna de mest betydelsefulla människorna. När vårdnadshavarna inte räcker till eller förmår att ta ansvar för sitt barn måste samhället gripa in och säkerställa att barnet får den trygghet och omsorg som varje barn behöver. Alla placerade barn och unga i Göteborg ska ha en "egen" socialsekreterare. Staden behöver också tydliga riktlinjer för att stärka barnens rättigheter och likvärdigheten över stadsdelsgränserna.

Arbetsmodellen Skolsatsning inom familjehemsvården (Skolfam) ska utvecklas inom alla stadsdelar.

Arbetsvillkoren för stadens socialsekreterare ska ses över för långsiktigt hållbara förutsättningar för att kunna göra ett bra arbete.

Att tidigt identifiera barn och ungdomar i riskzonen och att stödja utsatta familjer kräver en helhetssyn och ett nära samarbete mellan till exempel mödravård, barnavårdscentral och socialtjänst. Detta underlättas genom att samla dessa under samma tak i form av familjecentraler.

Familjerådgivning, utredningslägenheter och multiprofessionella arbetsteam är exempel på hur man kan arbeta med dessa barn. Gränser mellan olika huvudmän får inte utgöra hinder för hjälpen. Det är viktigt att kommunen stödjer och tar tillvara det ideella arbete som utförs av olika föreningar för utsatta barn.

Staden ska ha en enhet för att samordna stöd för barn vars anhöriga befinner sig i utsatta situationer på olika sätt. Denna enhet för samordning ska arbeta nära alla berörda instanser exempelvis hemsjukvården och elevhälsan samt fungera som en lots för barn i behov av stöd.

De metoder som används av socialtjänsten måste ständigt utvecklas och när det sker framgångsrikt ska detta spridas till alla delar av staden.

EN KUNSKAPSSTAD MED AMBITIONER

Mål

- Andel elever med godkända betyg i alla ämnen ska öka
- Betygens genomsnittliga meritvärde ska öka
- Lektoraten ska öka

En stad med höga ambitioner måste ha ett utbildningsväsende i världsklass, från förskola till högre utbildning och forskning. Kunskap och bildning ger människor makt att själva forma sina liv. Göteborg behöver en nystart för att kunna bli en kunskapsstad på allvar.

Grundskola

Utbildningen i grundskolan ska ge alla elever de kunskaper och färdigheter de behöver för att delta i samhällslivet och som grund för fortsatt utbildning. Särskilt stöd ska ges till elever som har svårigheter i skolarbetet och stimulans för de som kan nå längre.

Redan från förskoleklass ska utbildningen stimulera elevers utveckling och lärande för fortsatt skolgång.

Högre ambitioner i skolan

Alla elever ska, utifrån sina förutsättningar, mötas av positiva och höga förväntningar samt tydliga kunskapskrav för att kunna utvecklas. Andelen elever med godkända betyg ska öka så att fler elever blir behöriga till gymnasieskolan. Ingen elev ska behöva lämna skolan utan att kunna läsa, skriva och räkna. Extraundervisning på kvällar, helger och lov eller genom ett extra skolår ska erbjudas för den som behöver. Grundskolenämnden ska erbjuda sommarskola för alla elever från årskurs sju som riskerar att inte nå kunskapskraven och alla elever i årskurs nio som lämnar grundskolan utan behörighet till gymnasieskolan. Om en elev inte är behörig till gymnasieskolans nationella program ska eleven även erbjudas att gå ett preparandår.

Satsning på läxhjälp ska riktas till mellan- och högstadiet, gärna i samverkan med det civila samhället.

Genom screening och utvärdering av elevers kunskaper kan vi på ett tidigt stadium fånga upp elever som behöver tidiga insatser och extra stöd för att nå kunskapsmålen. För att stimulera intresset för matematik och naturvetenskapliga ämnen kan spetsklasser startas på högstadiet liknande de profilklasser som finns inom andra områden, exempelvis musik och idrott.

Nystart för grundskolan

Ansvaret för grundskolan ska successivt lyftas från stadsdelarna och en central nämnd för grundskola och specialpedagogik ska inrättas; grundskolenämnden. Till nämnden förs ansvaret för all specialpedagogik liksom utredningsresurser för elever i behov av särskilt stöd, för vilket en särskild enhet inrättas.

Center för skolutveckling ska vara en resurs för alla skolor i Göteborg, oavsett huvudman, när det gäller omvärldsbevakning, specialpedagogik, kompetensutveckling och annat som kan gynna alla elever i Göteborg. Ansvaret för Center för skolutveckling flyttas till grundskolenämnden.

Alla elever har olika behov och förutsättningar men har samma rätt att nå sin fulla potential. Därför ska öronmärkning med ett garanterat grundbelopp införas. Detta kompletteras med en modell av socioekonomiskt tilläggsanslag och med extrabelopp för elever i behov av särskilt stöd. Kommunstyrelsen får i uppdrag att förbereda ett införande. Föräldrarnas möjligheter att genomföra det fria skolvalet ska underlättas.

Läsning – grunden för allt lärande

Läsning är grunden för allt lärande och är avgörande för att ge eleverna ett levande språk och verktyg att ta till sig andra kunskaper. Särskilt viktigt är ökat fokus på pojkars läsning. Här har skolbiblioteken och skolbibliotekarierna en viktig roll.

Lågstadielyft

Vad som händer i klassrummet är avgörande för hur det går för eleverna. Ska resultaten förbättras behöver varje elev få mer tid med

skickliga lärare. Forskning visar att mindre klasser under de första skolåren kan ge positiva effekter på elevernas resultat, särskilt om lärarens kompetens nyttjas på bästa sätt.

Den nya grundskolenämnden får i uppdrag att påbörja arbetet med att utifrån lokala behov ge rektorerna möjlighet minska storleken på klasserna, ha fler lärare i klassrummet, ha fler halvklasstimmar eller anställa fler speciallärare. I årskurs tre införs en läsa-skriva-räkna-garanti.

En bra grundsärskola

Särskolan är väsentlig för elever i behov av särskilt stöd.

Grundsärskolan i Göteborg ska ge kunskaper, bidra till personlig utveckling, social gemenskap och ge en god grund fortsatta studier och för ett aktivt deltagande i samhället. Oavsett elevens behov ska utbildningen hålla en hög kvalitet och därför ska personalens kompetens säkerställas.

Stärk fritidshemmen

Fritidshemmen ska stimulera elevers utveckling, lärande, erbjuda en meningsfull fritid och sträva efter mindre grupper. Kvaliteten kräver utbildad personal.

Kunskapsfokus i gymnasieskolan

Gymnasieskolans utbildningar måste innehålla utbildningsvägar både för de elever som har ambitionen att läsa vidare på universitet eller högskola samt för dem som vill gå direkt ut i arbetslivet.

Det fria gymnasievalet inom Göteborgsregionen är ett viktigt samarbete mellan kommunerna. Det ökar elevernas möjligheter att välja utbildning och skola. Anslagen till gymnasieskolan ökas för att närma sig Göteborgsregionens prislista.

Det ska finnas ett brett utbud av gymnasieutbildningar att välja mellan och ungdomarnas förstahandsval ska tillgodoses i så stor utsträckning som möjligt, med syftet att öka motivationen och minska avhoppet.

Stadens gymnasieskolor ska ha en tydlig profil med högsta kvalitet och nuvarande gymnasieorganisation förändras med ambitionen att varje kommunal gymnasieskola får en ansvarig chef och ett tydligt pedagogiskt ledarskap. Oavsett vilken utbildning eleven väljer ska varje individ stimuleras och utmanas att nå längre. Antalet spetsutbildningar kan öka. Ett fjärde år erbjuds på teknikprogrammet.

Ambitionsnivåerna på yrkesprogrammen ska öka så att eleven kan gå direkt ut i arbetslivet med goda yrkeskunskaper och en yrkesexamen. Möjlighet ska finnas att gå ett yrkesprogram som lärling eller göra sin lärlingsutbildning på ett företag. Det ska finnas möjlighet att läsa in högskolebehörighet, under gymnasietiden eller efter sin gymnasieutbildning inom den kommunala vuxenutbildningen. Kopplingen till arbetsmarknaden är viktig i all utbildning. Kortare yrkesutbildningar, som förbereder för tydliga arbetsuppgifter inom en viss bransch, behöver också erbjudas.

En gymnasiesärskola med hög kvalitet

Det är viktigt att staden säkerställer att eleverna i gymnasiesärskolan får ökade möjligheter att välja utbildningsvägar och att kontakten med arbetslivet stärks, inte minst när det gäller att skapa fler praktikplatser.

Skolans ledarskap

Lärare är den enskilt viktigaste faktorn i skolan och forskning om framgångsrika skolor visar att rektorns roll är central. För att lyfta kunskapsresultaten i stadens skolor krävs satsningar på såväl lärare som rektors pedagogiska ledarskap. Stadens rektorer måste ges ansvar, befogenheter och känna tilliten att leda sina skolor.

Kommunstyrelsen ges i uppdrag att genomföra en lönekartläggning av såväl lärare som rektorer.

Satsa på lärarna

Alliansregeringens införande av karriärtjänster har kraftigt bidragit till att förbättra lärarnas karriärmöjligheter och i dag har Göteborgs Stad hundratals anställda förstelärare. Fler förstelärare ska anställas på

skolor i utsatta områden och fler lektorer behövs i staden. Lärare som saknar behörighet ska få möjlighet att fortbilda sig genom Lärarlyftet.

Kommunstyrelsen tillsammans med berörda nämnder ges i uppdrag att genomföra en översyn kring hur lärarnas administrativa börda kan minska. Lärarnas tid med elever ska prioriteras.

Uppföljning, studie- och yrkesvägledning

Ett uppföljningssystem för Göteborgs Stads systematiska kvalitetsarbete som även inkluderar fristående verksamhet ska inrättas.

Staden behöver bli bättre på att erbjuda alla elever, oavsett skolval, en oberoende kvalificerad studie- och yrkesvägledning. Därför ska det säkerställas att elever får den vägledning och stöd som krävs för att de ska kunna göra medvetna val.

Trygghet och studiero

Trygghet och studiero i skolan är avgörande för att lyfta kunskapsresultaten. Att visa hänsyn och respekt för andra elever och lärare och att ta ansvar för sina studier har avgörande betydelse för skolgången. Kommungemensamma regler och rutiner ska införas på samtliga skolor för hur elevens frånvaro och närvaro ska följas upp.

Mobbing, kränkningar och hot är inte acceptabelt oavsett var det sker. Alla skolor ska genomföra ett tydligt värdegrundarbete där eleverna är delaktiga. Alla skolor ska ha evidensbaserade antimobbingplaner. Rektor har ansvaret för att planen efterlevs och utvärderas årligen samt håller föräldrarna informerade.

Förstärk elevhälsan

Skolan ska erbjuda en fungerande och tillgänglig elevhälsa med god tillgång till skolläkare, skolsköterska, psykolog, kurator och specialpedagoger.

Insatser för nyanlända elever

Berörda nämnder ges i uppdrag att finna ett gemensamt arbetssätt för hur kartläggningen av nya elever går till och följs upp.

Undervisningen måste anpassas efter den enskilde elevens

grundkunskaper. Fokus ska ligga på svenskundervisning och modersmålet ska användas som ett stöd.

IT

Berörda nämnder ges i uppdrag att ta fram en stadsgemensam IT-strategi som utifrån forskning hjälper skolorna att välja vilka IT-satsningar som är ändamålsenliga. IKT (informations- och kommunikationsteknik) ska vara en naturlig del av skolans verktyg.

MEDMÄNSKLIGHET I OMSORGEN

Mål

- Antalet hushåll med försörjningsstöd ska minska
- Användningen av droger ska minska
- Antalet hemlösa ska minska

Social omsorg handlar om samhällets uppdrag att stötta människor i utsatta situationer. Stödet ska ges utifrån vars och ens egen förmåga och förutsättningar. De sociala trygghetssystemen ska ge stöd samtidigt som de ska uppmuntra och stödja vägen till ett arbete och ett värdigt liv. Barnperspektivet ska genomsyra det sociala arbetet.

Försörjningsstöd

Arbetet med att minska beroendet av försörjningsstöd ska intensifieras och graden av egenförsörjning ska öka. Långvarigt beroende av försörjningsstöd måste i större omfattning bytas mot aktiva åtgärder för att öka den enskildes livskvalitet. Samordning av Försäkringskassans, primärvårdens, Arbetsförmedlingens och socialtjänstens resurser ska utvecklas vidare inom ramen för Samordningsförbunden.

Riktlinjerna för ekonomiskt bistånd i Göteborgs Stad ska ses över så att krav på motprestation aktivt används i de fall det är tillämpligt och som ställs utefter varje människas unika förutsättningar. Det är också viktigt att staden arbetar aktivt med att motverka felaktigheter med försörjningsstöd.

Individ och familjeomsorg

Individ- och familjeomsorgen ska arbeta förebyggande med insatser i ett tidigt skede då detta leder till minskat mänskligt lidande men också lägre kostnader i ett längre perspektiv. Det är i detta sammanhang av stor vikt att samarbetet mellan socialtjänst, skola, förenings- och fritidsverksamhet samt polis utvecklas än mer. Nätverksbyggande med olika i samhället verksamma aktörer på området ska öka.

Insatserna inom individ- och familjeomsorgen ska baseras på evidensbaserade metoder och arbetssätt som ger effekt och en positiv

förändring av människornas livssituation. Insatser ska följas upp och systematiskt utvärderas.

Personer med funktionsnedsättning

Den ovillkorliga principen om alla människors lika värde förändras givetvis inte av en funktionsnedsättning. Personer med funktionsnedsättning ska bemötas som alla andra med värdighet och respekt samt kunna vara trygga i att det finns service som fungerar på bästa sätt. Särskild uppmärksamhet måste ägnas åt barn och unga.

Så långt det är möjligt ska stadens verksamheter anpassas så att serviceutbudet kan nyttjas av alla. Insatser för ökad tillgänglighet i staden skulle öka arbetsmarknads- och serviceutbudet för människor med funktionsnedsättning samtidigt som det breddar kundkretsen för kommersiella verksamheter. Ökad tillgänglighet innebär att möjligheterna att delta i samhällslivet blir bättre.

För att en funktionsnedsättning inte ska bli till ett onödigt stort hinder ska det finnas möjligheter att välja mellan de hjälpmedel och stöd som finns. Väntetiderna för hjälpmedel ska kortas väsentligt.

En känd funktionsnedsättning som är medfödd, livslångt förvärvad eller livslång konstaterad diagnos, ska inte behöva bli bedömd eller prövad fler gånger. Detta bör endast frångås vid indikation på medicinsk förändring. Utredda funktionsnedsättningar ska vara väldokumenterade och på ett enkelt sätt kunna kommuniceras efter medgivande mellan olika organisationer och aktörer.

Färdtjänsten

För att utveckla framtidens färdtjänst måste andelen personer med funktionsnedsättning som nyttjar kollektivtrafiken öka. Ett minskat användande av färdtjänsten får däremot inte ske på bekostnad av rörelsefriheten för den enskilde.

Trafik- och färdtjänstnämnden ska slås samman. Den nya nämnden ska utreda förutsättningarna för att antalet resor inte begränsas för dem som beviljats färdtjänst. För att öka tillgängligheten måste oplanerade resor kunna göras.

Valfrihet inom hemtjänsten

Möjligheterna för personer med funktionsnedsättning att själva välja utförare av hälsovård och omsorg ska öka. Under planperioden ska en modell med valfrihet inom hemtjänsten utredas och införas.

Hemlöshet

Ingen ska behöva vara hemlös i Göteborg och ingen ska behöva tillbringa natten ute på gatan. Stadens arbete ska stödja människor att få ordning på sitt liv och sin tillvaro.

Den som är hemlös och vill förändra sin livssituation ska ges möjligheterna att göra det med allt upptänkligt stöd från staden. Exakt hur det stödet ska se ut måste dock variera från person till person beroende på orsakerna till hemlösheten och vilka problem personen kan ha. Samarbetet med frivilligorganisationerna, samt med psykiatri och sjukvården ska vidareutvecklas.

Den som är hemlös har ofta sociala problem som sällan kan lösas utan tryggheten i ett stabilt boende. Boende ska i större utsträckning ses som en grundläggande del i att ordna upp sitt liv.

EU-migranter

Sociala resursnämnden får i uppdrag att samordna stadens arbete för att stötta utsatta EU-migranter genom en bred samverkan mellan olika aktörer, såsom exempelvis stadens nämnder, bolag och ideella sektorn.

Krafttag mot våld i nära relationer

Stöd och hjälp för våldsutsatta personer måste säkerställas genom kommunala och ideella stödinsatser och tillgång till drogfria boenden.

Kvinnojourerna gör ett viktigt arbete för utsatta kvinnor, särskilt i det akuta skedet. Stödet till frivilligorganisationer inom trygghetsområdet, som exempelvis kvinnojourer, ska stärkas. Förutsättningarna för att bredda stödet för att underlätta långsiktig planering ska utredas.

Samverkan mellan kommunala och privata bostadsbolag inom Göteborgsregionen för att hjälpa personer som utsatts för relationsnära våld till både temporärt och permanent boende måste öka.

Stödpersoner ska finnas till hands för den utsatta personen innan, under och efter rättsprocessen. Olika former av stöd, exempelvis genom ett virtuellt forum ska erbjudas. Stödet kan bland annat bestå i direktkontakt med myndighetspersoner.

Prostitution och trafficking

Prostituerade är en mycket utsatt grupp i samhället. Inte sällan är det människor som lockats till Sverige med falska löften om jobb. Mottagningen under Social resursförvaltning gör ett bra och viktigt arbete som ständigt måste vidareutvecklas. Motverkande av prostitution och trafficking ska ges hög prioritet.

Folkhälsa

En god hälsa grundläggs i tidig ålder. Skolan har en viktig roll i att främja och grundlägga en god hälsa. Detta kan till exempel ske i samarbete med föreningslivet och volontärer. Den fysiska aktiviteten hos barn och ungdomar behöver öka. För att uppmuntra till fysisk aktivitet på fritiden är det viktigt med ett väl utvecklat samarbete mellan skolor, fritids, och idrottsföreningar.

Det finns ungdomar som på grund av sin religion eller kulturella tradition kan uppleva det svårt att prata om sex och samlevnad. Inte minst gäller det ungdomar som inte identifierar sig med traditionella normer. Personal på stadens ungdomsmottagningar ska därför ha kunskap och erfarenhet att stödja dessa grupper utifrån ett mångfaldsperspektiv, exempelvis genom hbtq-kompetens.

Folkhälsa omfattar alla människor. På samma sätt som skolan och ungdomsmottagningarna jobbar med ungas hälsa, ska träffpunkter och andra verksamheter riktade till äldre lyfta folkhälsofrågor ur äldres perspektiv.

Droger

Arbetet med att kraftfullt agera mot narkotikans spridning och missbruket av alkohol och droger ska fortsätta. Insatser som motverkar en tidig nikotin- och alkoholdebut och minskar totalkonsumtionen ska genomföras. För att öka möjligheten till tidig upptäckt av narkotikaanvändande kan drogtester, efter föräldrarnas medgivande, genomföras. De som arbetar med att motverka användning av narkotika måste ständigt ha kunskap om nya droger, som ofta sprids snabbt på internet.

Föreningarnas förebyggande arbete mot missbruk ska uppmuntras. Fokus ska ligga på att föreningarna ges kunskap och verktyg att arbeta förebyggande mot droger för att få rätt till föreningsbidrag.

När staden köper vård från andra ska man betala för resultat snarare än för behandlingstid. Att systematiskt utvärdera nyttan av de insatser som görs är därmed av största vikt.

Missbruks- och beroendevård

Staden ska arbeta aktivt för att minska alla former av missbruk. Variationer i behandlingar mellan olika stadsdelar måste minska. Socialstyrelsens nationella riktlinjer på området ska därför efterföljas. De metoder som används ska vara evidensbaserade och det måste upprättas tydliga individuella behandlingsplaner.

Det är även viktigt att det finns rutiner för att säkerställa samverkan med sjukvården kring personer med samsjuklighet, det vill säga personer som både är missbrukare och lider av psykisk sjukdom. Även frivilligorganisationernas arbete och kunskap ska tas bättre tillvara.

ÄLDREOMSORG FÖR ETT VÄRDIGT LIV

Mål

- Andelen äldre som känner sig trygga i hemmet ska öka
- Fler äldre ska erbjudas möjlighet att delta i sociala aktiviteter
- Äldre ska ha möjlighet att komma ut varje dag

Äldre göteborgare ska bemötas med respekt och de ska ha makt och inflytande över hela sin livssituation. Alla göteborgare ska kunna åldras med livskvalitet, värdighet och trygghet. Äldreomsorgen i Göteborg ska präglas av kvalitet och valfrihet.

Helhetssyn ska prägla omsorgen

För att Göteborg ska bli en bra stad för äldre ska service, vård och omsorg vara tillgänglig och ges utifrån en helhetssyn på varje enskild människa. Omsorgen ska utgå ifrån individens behov och önskemål samt ett hälsofrämjande förhållningssätt. Äldre har rätt till en likvärdig service, hemtjänst, vård och omsorg av god kvalitet oavsett var man bor.

Alla ska i så stor utsträckning som möjligt själva kunna bestämma när det är dags att komma ut i friska luften, äta eller vila. Detta innefattar även möjligheten att själv få välja vem som utför hjälpen till exempel i hemmet. Kommunstyrelsen får i uppdrag att ta fram en genomförandeplan för att säkerställa det fria och personliga valet.

Kvalitet

En höjd kvalitet inom äldreomsorgen innebär bland annat att kunna se ett bekant ansikte ofta och att det finns värdighets- och kvalitetsdeklarationer. Dessa ska tillsammans tydligt presentera vad som kan förväntas av omsorgs-, service- och vårdinsatsen.

I ett första steg ska en kvalitetsdeklaration införas som beskriver vilka etiska värden som ska prägla äldreomsorgen, vad de äldre kan förvänta sig och ge äldre ett ökat inflytande.

För att kunna arbeta systematiskt med kvaliteten behöver en riktad tillsyn och granskning av all äldreomsorg genomföras. Samarbetet med högskola och universitetet ska utvecklas.

Kommunstyrelsen ges i uppdrag att utreda förutsättningarna för en central nämnd för äldreomsorgsfrågorna. Nämnden ska bland annat ansvara för kvalitetsfrågor och Senior Göteborg.

En kommunal äldreombudsman ska inrättas dit den äldre och anhöriga ska kunna vända sig för att få råd, stöd och vägledning gällande stadens äldreomsorg. Äldreombudsmannen ska ha en stark, fristående ställning gentemot politiker och personal. En annan viktig funktion är att vid behov kunna hänvisa och förmedla kontakter till ansvariga, liksom att dokumentera och följa upp inkomna synpunkter.

Äldreomsorgens verksamhet ska granskas utifrån den äldres perspektiv i förhållande till politiskt uppsatta mål och kvalitetskriterier. Det gäller såväl särskilda boendeformer som hemtjänst och övriga verksamheter inom äldreomsorgen. I granskningen ingår även att se över biståndshandläggningen för att säkerställa likvärdiga bedömningar över hela staden.

För att öka kvaliteten ytterligare ska en trygghetspatrull inrättas som enbart svarar på larm och inte utför ordinarie hemtjänst.

Lagen om Valfrihet

Den som vill bo kvar hemma ska ges goda förutsättningar att göra det. Att ta emot hjälp i sitt eget hem innebär ofta att släppa en annan person nära in på livet. Alla äldre som vill ska få möjlighet att välja vem som ska komma och utföra tjänster i hemmet.

Ålder behöver inte vara ett hinder för att göra aktiva val. Den som utför hemtjänsten kan vara staden eller en privat aktör. Om man inte är nöjd med sin utförare ska man kunna byta.

Göteborg ska tillämpa Lagen om valfrihet (LOV) så att valfriheten ökar och alla får möjlighet att välja utförare. Med reformen stärks valfriheten genom ett brett utbud av aktörer som utför professionellt

socialt omsorgsarbete och sjukvårdande insatser. Lika villkor ska gälla för alla utförare, oavsett huvudman.

Valfrihet i äldreomsorgen ger nya möjligheter för den äldre att till exempel få hemtjänst eller plats på äldreboende med inriktning på det egna språket. Dessutom ökar kreativitet, innovationskraft och delaktighet för andra aktörer när det kommunala monopolet upphör.

Boende

Staden behöver på sikt inrätta fler vård- och omsorgsboenden för att säkerställa äldres val av bostäder och omsorg.

En utbyggd växelvård är ett måste för en fungerande omsorg och därför ska staden säkerställa att det finns tillräckligt många korttidsplatser. Dessa platser är viktiga för att avlasta de anhöriga och samtidigt ge den äldre en god omsorg.

Friheten att välja boendeform måste öka. Att själv bestämma hur man ska bo är en central del i en människas självbestämmande och så givetvis även bland äldre. Det behövs därför en mångfald av boenden anpassade för äldre, både på den vanliga bostadsmarknaden och i äldreboende.

Mångfalden ska utvecklas i samverkan med kommunala och fristående aktörer. Det handlar om allt från trygghetsboende och seniorboende till äldreboende med språklig inriktning.

Oavsett var man bor ska man i möjligaste mån med kort varsel kunna få tillgång till ett trygghetsboende som inte är biståndsbedömt. Biståndsbedömningen ska lägga större vikt vid den enskildes önskemål och beakta den enskildes upplevelser av ensamhet, oro och otrygghet.

Yngre personer i behov av särskilt boende ska inte vara hänvisade till äldreboende. Denna problematik måste uppmärksammas för yngre som lider av demens.

Det måste finnas en kvalitativt säkerställd palliativ vård i hemmet som samordnas med hospice för att ge värdighet i livets slut.

Hembesök

Arbetet med att förebygga ohälsa och minska vårdbehovet hos äldre samt avlasta anhörigvårdare ska öka. Därför ska förebyggande hembesök för människor över 80 år som inte har hemtjänst erbjudas i alla stadsdelar. Staden ska utveckla stödet till de som vårdar sina anhöriga i hemmet. Arbetet med information, stöd och hjälp till de anhöriga som gör stora insatser måste hålla hög och jämn kvalitet.

Mat

Matsituationen inom äldreomsorgen ska förbättras och alla ska garanteras näringsrik mat. Det handlar inte bara om matens kvalitet utan också om miljön runt omkring och sällskap vid måltiden. Måltiderna för de äldre ska vara ett par av dagens höjdpunkter. Det ska även vara möjligt att beställa mat via internet. I Göteborg ska det serveras mat som äldre tycker om och känner igen.

Många äldre är i riskzonen för eller har drabbats av undernäring till följd av sjukdom och funktionsnedsättning. Äldreomsorgen måste ha dietist och nutritionskompetens i varje del av staden då den svagaste länken för att kunna bo kvar hemma ofta är näringsproblem.

Teknik

Teknik i hemmet för äldre är ett sätt att öka tryggheten. En del äldre tvingas flytta då bostaden inte är anpassad för de behov de har. För att äldre ska kunna bo kvar hemma är det viktigt att kommunen inte bara bygger lägenheter som är tillgänglighetsanpassade utan även anpassar befintliga bostäder.

Nya lösningar får aldrig äventyra äldre människors trygghet eller integritet. Staden ska, med respekt för integriteten, ligga i framkant med att föra in teknik och digitala lösningar inom omsorgen.

Socialt

Många äldre blir ensamma och drabbas av social isolering, vilket påverkar den fysiska såväl som den mentala hälsan. Äldre ska ha

möjlighet att regelbundet komma ut och delta i olika aktiviteter. En kulturfestival ska genomföras i hela staden, för att öka äldres tillgång till kultur i staden.

Staden ska, i samverkan med andra, uppmuntra befintliga träffpunkter och inrätta fler träffpunkter för äldre, där äldre som bor hemma kan träffas för att äta tillsammans och exempelvis kunna få hälsoråd. Det ska även vara möjligt att delta i andra aktiviteter som till exempel fysisk aktivitet, estetisk verksamhet och utflykter. Öppna verksamheter, träffpunkter och dagverksamheter ger stimulans och mening i vardagen. Deltagande i olika former av aktiviteter är också ett sätt att behålla den egna funktionsförmågan. Därför är olika mötesplatser för äldre en viktig förebyggande åtgärd. Utemiljön i anslutning till särskilda boenden är viktig ska ses över.

Staden ska ge bättre möjligheter att utföra sociala volontärinsatser. De ideella organisationerna tar tillvara människors vilja att bidra till samhället och förgyller en tillvaro som för många skulle ha varit alltför enformig utan dessa insatser.

Friskvård

Arbetet med hemrehabilitering ska intensifieras för att förbättra samverkan mellan olika professioner som kommer i kontakt med äldre. Arbetssättet går ut på att hemtjänstpersonal, arbetsterapeuter, sjukgymnaster och övriga jobbar ihop, samverkar och utbyter kunskaper utifrån den äldres behov och förutsättningar.

Ansvaret för sjukvård ligger främst på Västra Götalandsregionen men kommunen har en viktig roll i det förebyggande arbetet. En sjukdom som särskilt drabbar äldre är osteoporos, benskörhet. Den leder till att risken för frakturer ökar. Sjukdomen kan förebyggas genom regelbunden motion som stärker benen i kroppen. Alla äldre ska därför få större möjligheter att gå på promenader. Med detta stöd kan exempelvis föreningslivet samverka med omsorgspersonal och anordna fysiska aktiviteter för äldre.

Personal

Statusen för arbetet i äldreomsorgen måste höjas bland annat genom att erbjuda vidareutbildningar och karriärmöjligheter, vilket också ger en mer motiverad personal. Ett gott ledarskap är grunden för en väl-fungerande äldreomsorg. De ledare som arbetar i äldreomsorgens vardag, i hemtjänst och på äldreboende har en nyckelroll för kvaliteten i omsorgen.

Ledarskap inom äldreomsorgen

Ett fungerande ledarskap är av största betydelse för verksamhetens utveckling och kvalitet. Cheferna inom äldreomsorgen måste ges möjligheter att vara närvarande chef, stödja personalen till utveckling, gå igenom arbetsmetoder och driva förändrade arbetssätt. I detta ingår goda möjligheter till fortbildning och stöd för egen utveckling.

JOBB OCH TILLVÄXT FÖR BÄTTRE VÄLFÄRD

Mål

- Företagsklimatet ska bli bättre
- Antalet sommarjobb, praktik- och lärlingsplatser ska öka

Att känna delaktighet i samhället bygger på flera olika saker, inte minst att man har ett arbete att gå till, att man har stabila boendeförhållanden och att man kan känna trygghet och trivsel där man bor. Företag är bra för oss alla. Fyra av fem nya jobb skapas i små företag. Fler företag betyder fler jobb, fler skattebetalare och därmed skapas mer resurser till skola och omsorg. Staden ska inte genom sin verksamhet göra sådant som det privata kan göra lika bra eller bättre.

Företagsklimat i världsklass

Göteborg har ett stort och varierat näringsliv. En nyckelfråga är att företagare känner framtidstro och ett tydligt stöd från staden när det gäller att starta och utveckla sina verksamheter i Göteborgsregionen. Förbättring för företagandet sker i två led. Det handlar både om hur vi förbättrar företagsklimatet i Göteborg i dag och om att tänka långsiktigt kring var framtidens jobb finns i Göteborg.

Nystartskvarter och entreprenörshus kan skapa bättre förutsättningar för nytänkande och tillväxt.

En positiv och serviceinriktad attityd är viktigt när det gäller regeltolkningar och avgiftsuttag i tillsynsverksamheter, men också hur man ser på till exempel byggande och marktilldelningar.

Göteborg har en hög andel företag som går omkull under de första åren. Business Region Göteborg, BRG, ges ett stimulansbidrag och ett uppdrag att på lämpligt sätt utforma funktioner för stöd och råd som kan vända denna utveckling.

Genom ett smartare sätt att upphandla kan staden stimulera små och medelstora företag att växa. Staden ska förstärka upphandlings- och

beställarkompetensen i kommunen och fokusera på att utforma upphandlingarna så att fler får reella möjligheter att lämna anbud. Upphandlingsverktyget ska användas för att driva på både social, miljömässig och innovativ utveckling.

För att uppmuntra alternativ inom kommunsektorn och förbättra kvaliteten bör Göteborgs Stad införa utmaningsmöjlighet. Utmaningsmöjligheten innebär att en alternativ aktör kan anmäla intresse att ta över en verksamhet som utförs i kommunal regi. Kommunen prövar då förfrågan och avgör om man ska behålla verksamheten i egen regi eller om den ska läggas ut på upphandling eller i ett valfrihetssystem enligt Lagen om Valfrihetssystem.

En annan avgörande del för att företagandet skall fungera väl, är en god infrastruktur i hela Göteborgsområdet. Västsvenska paketet har stor betydelse för Göteborgs framtid och det framtida företagsklimatet. Samtidigt måste vi redan nu se ännu längre framåt. Det är viktigt med goda kommunikationer med tillväxt- och storstadsregionerna i norra Europa. Inte minst måste infrastrukturen kring Göteborgs Hamn fortsätta att utvecklas.

Göteborgs stad och företagen i regionen verkar i en global konkurrens. Förutsättningarna måste förbättras såväl för kunskapsinhämtning om vad den europeiska unionen kan bidra med, som hur staden, människorna och företagen i regionen bättre kan påverka besluten. Internationella samarbeten, både inom och utanför EU, behövs för utbyten, nya perspektiv, lärdomar och erfarenheter men också för att marknadsföra Göteborg.

Grunden för framtidens jobb läggs idag

Tre viktiga områden utmärker sig i Göteborg när det gäller framtidens jobb: kunskapsindustrin, Göteborg som logistiknav samt besöksnäringen. Kunskapsindustrin erbjuder alltifrån klusterbildningarna kring fordonsteknik, life science och sjöfart till kulturella näringar som filmindustrin i Västsverige. Kärnan i detta är dynamiken i samarbetet mellan den akademiska världen, stad/region och näringslivet.

Besöksnäringen är betydelsefull och utsätts för hård konkurrens. Göteborg har en stark roll som evenemangsstad och ett gott anseende som nöjesstad. Besöks- och evenemangsnäringen i Göteborg ska värnas och företagande inom nöjesbranschen uppmuntras. Göteborgs roll som destination i stadskärnan, i vår skärgård och i omkringliggande naturområden måste utvecklas. Viktiga förutsättningar för det är utvecklade flygförbindelser och möjligheten att ta emot fler kryssningsanlöp. Vår roll som evenemangsstad behöver stärkas genom fortsatt utveckling av evenemangsstråket. I planeringen av evenemangsstråket är frågan om Scandinaviums framtid en viktig del.

Viktigt att satsa på unga

Ungdomsarbetslösheten är ett problem då den som aldrig fått in en fot i arbetslivet tenderar att hamna allt längre från arbetsmarknaden. Den som drabbas känner lätt hopplöshet, och det sammanfaller med några viktiga år i livet, då man utvecklas och präglas som individ. Samtidigt är det ett samhällsekonomiskt problem när unga människor inte kan vara med och bidra.

Staden ska bjuda in näringslivet för att tillsammans initiera ett program som syftar till att erbjuda alla gymnasieelever möjligheter att få ett sommarjobb. Resurser avsätts för att ge 3 000 elever möjligheten. Stadens nämnder och bolag ska vara föregångare i detta arbete.

Verksamheten med sommarlovsentreprenörer som idag drivs inom SDN Västra Hisingen ska spridas till fler delar av staden. Konceptet går ut på att ungdomar mellan 16 och 19 år ges möjligheten att starta och driva ett eget företag under sommarlovet.

Kopplingen mellan skola och arbetsliv under hela utbildningsvägen ska stärkas, och alla elever som läser i kommunala gymnasieskolor ska erbjudas möjlighet till praktik. Arbetslivet ska bli en naturlig del av de kommunala utbildningarna, genom tätare kontakter mellan skola och arbetsgivare.

Göteborgs Stads samtliga nämnder och bolag ska aktivt erbjuda olika former av såväl sommarjobb som praktikplatser till gymnasieskolan, gymnasiesärskolan och vuxenutbildningen. Dessutom ska yrkesintroduktionsavtal erbjudas där utbildning och praktik varvas.

Arbete och sysselsättning

Socialtjänsten måste bidra med stödinsatser för att upprätthålla varje människas rätt till ett drägligt och rikt liv samt ge enskilda möjligheter att själva kunna välja assistansutförare. Personer med funktionsnedsättning ska få det stöd de behöver för att kunna arbeta på den vanliga arbetsmarknaden. För den som inte har förmåga att arbeta måste det finnas meningsfull daglig sysselsättning.

Kommunen har ett extra ansvar att erbjuda personer som inte klarar sig på den reguljära arbetsmarknaden både praktik och en meningsfull sysselsättning. Kommunen ska arbeta med en "head huntingfunktion" som kan hjälpa fler personer med funktionsnedsättning till en anställning.

Språket är en avgörande faktor för möjligheterna att få en anställning. Därför måste staden arbeta aktivt med sfi-undervisning, gärna i kombination med praktik. Vuxenutbildningen har ett ansvar i detta. Även validering ska ingå som en självklar del i vuxenutbildningens arbete för att tillvarata kompetens och erfarenheter på bästa sätt.

KULTUR OCH FRITID I EN MODERN STAD

Mål

- Antalet elever i kulturskola ska öka
- Simkunnigheten ska öka

En stad för alla medborgare är en stad där kultur- och fritidslivet fyller en viktig funktion, såväl för vuxna som för barn och ungdomar.

Kulturen för samman människor av olika ursprung och med olika bakgrund och bidrar till kunskap och förståelse. Om kulturen är tillgänglig för alla göteborgare ökar förutsättningarna för delaktighet och förståelse människor emellan. Det göteborgska kulturarvet har alltid berikats av människor med annan kulturell bakgrund än den svenska.

Kulturen måste stå för både det traditionella och det experimentella. De fria uttryckssätten bidrar till ett öppet och tolerant samhälle. För att kunna vara en utmanande kraft måste dessa få utvecklas på egna villkor. Förutsättningarna för kulturstöd måste vara tydliga och förutsägbara. Lika regler måste gälla för alla.

Staden ska aktivt söka samverka med andra aktörer i de fall det kan gynna kulturverksamhet i Göteborg.

Attraktiva museer och samlingar

Stadens historiska samlingar utgör ett stort ekonomiskt värde och ett ovärderligt vetenskapligt värde. Det är viktigt att de hanteras på ett respektfullt och ändamålsenligt sätt och i så stor utsträckning som möjligt visas för allmänheten. På sikt ska alla samlingar digitaliseras för att göra dem tillgängliga för såväl en intresserad publik som för forskning. Planerna på ett varvs- och industrimuseum ska studeras vidare.

Kultur för barn och unga

Barn och ungdomar ska tidigt komma i kontakt med kultur i förskolan och skolan och inte enbart lära sig att konsumera kultur utan även ges möjlighet att själva skapa. Barnens roll i kulturlivet ska stärkas genom en barnkulturplan som kopplas till stadens kulturstrategi. Kulturnämnden ska ges ett samordningsansvar för att informera och underlätta för skolor i det arbetet.

Ungdomens kulturhus, Frilagret, ska utvecklas. Därutöver ska större fokus läggas på ungdomskultur i stadsdelarna. Kulturnämnden ska fortsätta arbeta aktivt för att unga ska ta del av de befintliga kulturinstitutionernas verksamheter, så som Röhsska, Stadsbiblioteket och Konstmuseet med flera.

Kulturnämnden ska utreda hur en modell kan utformas och införas så att fler anordnare av kulturverksamhet kan erbjudas elever utifrån deras egna intressen och förutsättningar. Ansvar för kulturskolan samlas under kulturnämnden.

Biblioteken

Biblioteken är viktiga, inte bara i sig själva utan också som en port till kulturens andra uttrycksformer. Biblioteken är även viktiga som mötesplatser för bland annat studier och inspiration. Stadsdelsbiblioteken ska överföras till kulturnämnden.

Donationstraditionen och EU-medel

Göteborg har en gammal tradition av kulturfinansiering via donationer. Kulturnämnden ges i uppdrag att utreda hur kulturen i staden kan stöttas och utvidgas med hjälp av extern finansiering och EU-projekt.

Föreningsliv och fritid på rättvisa villkor

Alla göteborgare ska ha möjlighet till en aktiv fritid med ett brett och rikt föreningsliv. I samverkan med det lokala föreningslivet och andra aktörer ska en mångfald av verksamheter för barn och unga erbjudas. Goda förutsättningar ska gälla för motion och friluftsliv för alla invånare, både inom- och utomhus och under alla årstider.

Naturupplevelser, fritid och rekreation är betydelsefullt för människan. Stadens naturområden och parker ska profileras genom stadens närhet till vatten.

Stadens parker, friluftsbad, lekplatser och naturområden ska vara öppna för alla. Bland annat allmänna och stora badplatser ska fortsätta att tillgänglighetsanpassas.

Idrotten

Idrotten är viktig både för göteborgarnas hälsa och för det civila samhället. Breddidrotten och fritidssysselsättningar för barn och ungdomar, särskilt de som i dag inte idrottar, ska prioriteras. Insatser ska göras för att stödja rekryteringen och utbildningen av ungdomsledare. Staden ska erbjuda bra villkor och förutsättningar för elitidrotten. Samtidigt måste utbudet och möjligheterna till att spontanidrotta och motionera i vår stad öka, inte minst för äldre.

Föreningsstöd

Föreningslivet ska vara till för alla. De kommunala föreningsbidragen ska stimulera till folkhälsa, träning, meningsfull fritidsaktivitet, demokratiska förhållningssätt med utgångspunkt i likvärdiga villkor för pojkar och flickor. Ett led i detta arbete är att uppmuntra föreningar att arbeta integrations-, tillgänglighets-, mångfalds- och jämställdhetsfrämjande. Det kommunala stödet ska vara likvärdigt och omfatta också andra hyres-/ägarförhållanden än kommunala.

Insatser ska genomföras så att alla barn i årskurs fem ska kunna simma. Idrotts- och föreningsnämnden ska tillsammans med skolor och förskolor hitta gemensamma lösningar som skapar förutsättningar för att nyttja de kommunala simanläggningarna för simundervisning.

Lokaler

Kommunen ska hyra ut stadens lokaler som står oanvända under eftermiddagar, kvällar, helger och under loven till föreningar och grupper, till en rimlig hyra.

GÖTEBORG – EN VÄXANDE STAD

Mål

- Antagna detaljplaner för bostäder ska vara minst 4 500
- Känslan av trygghet ska öka
- Det hållbara resandet ska öka
- Göteborgs klimatpåverkan ska minska

Göteborg ska vara en attraktiv stad att leva i, investera i och besöka. Göteborg ska vara en stad som sjuder av liv där stadsplaneringen utgår från individers behov och trivsel. Göteborg ska vara en stad där alla kan bo och där det finns en puls och trygghet som lockar oss att vara ute i stadsrummet. När storstaden byggs kan det byggas högt i lämpliga lägen, och vid förtätning är gröna inslag viktigt.

Låt staden växa och utvecklas

En storstad kräver en levande bebyggelse där stadens mångfacetterade värden tas tillvara. Göteborg ska vara en stad där högt och lågt, handel och kultur, offentligt och privat blandas. Där många människor möts uppstår möjligheter, men också motstående intressen. Storstaden erbjuder puls och variation, medan man kanske inte söker sig till innerstaden i första hand för lugn och avskildhet.

När nya stadsdelar planeras bör det i bostadsbebyggelsen finnas plats för nya kulturbyggnader, idrottsanläggningar, arbetsplatser, grönområden, skolor och kommersiella verksamheter för att skapa en levande, attraktiv och trygg stad.

Göteborg står inför stora utmaningar beträffande nya infrastruktur-lösningar. Staden ska arbeta för ett hållbart resande genom att främja för alla trafikslag. Växande transportbehov måste tillgodoses såväl för gods, kollektiv- och biltrafik, som cykel- och gångtrafik. De infrastruktursatsningar som kommer Göteborg till gagn i samband med det Västsvenska paketet är positiva. Fler infrastruktursatsningar behövs för att staden ska kunna konkurrera med andra regioner i landet och med omvärlden.

Stadsutveckling för alla

Stads- och trafikplaneringen ska skapa möjligheter för göteborgarna att kunna göra kloka och hållbara val. Kollektivtrafiken måste vara tillgänglig för alla.

Den kommunala tillgänglighetsdatabasen ska utvecklas till en mer användbar guide som kan underlätta för den enskilde. Den kan också ge kommunen en bild över de åtgärder som behöver sättas in för ökad tillgänglighet för alla.

Samverkan med handikapporganisationerna är viktig för att uppmärksamma de brister som finns i samhället och även verka förebyggande.

Kommunen ska bistå företagare med råd och stöd för att öka den fysiska tillgängligheten i Göteborg.

Personer med funktionsnedsättning ska som alla andra ha tillgång till ett varierat boende. Den som är i behov av bostadsanpassning måste få detta inom tre månader.

Det behövs fler servicebostäder och lägenheter i det ordinarie bostadsbeståndet så att boenden med särskilt stöd inte upptas av personer som kan bo i vanliga lägenheter.

Delaktighet ger en trygg stad

Otrygghet och rädsla för att röra sig i staden ska aldrig få ta överhanden i Göteborg.

Att bekämpa brott är i huvudsak en polisiär uppgift, men hela samhället behöver bidra för att komma till rätta med problemen, inte minst i det förebyggande arbetet. Göteborgs Stad kan arbeta med att stoppa rekryteringen till kriminell verksamhet genom tidiga insatser från socialtjänsten, samt erbjuda personer som befinner sig i kriminella miljöer att hoppa av genom exitverksamheter. Så kallade SSPF-arbeten, där socialtjänst, skola, polis och fritid samarbetar, har visat sig framgångsrika och ska användas mer.

Staden ska ha en bra beredskap för att verka kommunövergripande vid oroligheter och särskilda händelser.

Stadsdelsnämnderna ska, tillsammans med polisen, arbeta med att identifiera så kallade "hot spots" - områden eller platser i staden där många brott begås - och göra konkreta insatser för att minska brottsligheten där, exempelvis genom att öka belysningen, införa kameraövervakning eller bygga om platserna.

Öka byggnationen för ett växande Göteborg

Under år 2015 ska det planeras för minst 4 500 bostäder i antagna detaljplaner. Planer för fler attraktiva kontor i staden ska tas fram. Fler flexibla detaljplaner behövs och det måste gå snabbare och bli enklare att göra justeringar i äldre detaljplaner.

Genom möjligheten för intressenter att nyttja externa plankonsulter kommer det att snabba upp takten för såväl stora som små aktörer och frigöra resurser som gör det möjligt för fler planer att komma fram snabbare. Det är också viktigt att små aktörer kommer fram i staden.

Genom ökad valfrihet, konkurrens och mångfald på marknaden kan bostadsbristen minskas. Kommunstyrelsen ges i uppdrag att utreda och införa en bygglots som kan guida intressenter genom den kommunala planprocessen.

Fastighetskontoret ska fungera som en marknadsplats där man kan se vilken mark som finns att tillgå och här ska finnas mycket att välja på. Samspelet mellan Fastighetskontorets markanvisningar och Stadsbyggnadskontorets planarbete måste bli mycket bättre. Fler markanvisningstävlingar kan snabba upp tempot, ge fler aktörer chansen och ge olika prisbilder.

All stadens markfördelning måste ske enligt samma principer. Det är viktigt att transparensen och uppföljning vid marktilldelning i staden ökar, därför prioriterar vi en sådan utveckling. Staden behöver en mer transparent markanvisningsprocess och policy för så väl bostäder som kontor.

Blandad bebyggelse och upplåtelseformer i varje stadsdel ska uppmuntras. Om boende vill friköpa lägenheterna de bor i ska staden ha en i grunden positiv syn på det. Antalet hyresrätter i centrala staden ska värnas. Delar av bostadsbeståndet i den kommunala allmännyttan kan omvandlas till bostadsrätter eller ägarlägenheter i områden där hyresrätter är dominerande.

Göteborgs stad behöver en strategi för fler billiga bostäder. Fler små lägenheter med lägre hyra behövs för de med mindre inkomster så som unga, studenter, och äldre.

Det behövs fler studentbostäder och fler aktörer på studentbostadsmarknaden. Här kan tillfälliga bygglov för studentboende vara en framgångsfaktor. Samtalet om studenternas behov av bostäder måste ständigt pågå mellan kommunen, studentkårer, bygg- och fastighetsbolag.

En arkitektävling för äldres framtida boende kan inspirera till nya idéer och väcka ett intresse för funktionella och personliga bostäder.

Uppmuntra flexibla planer och flexibelt byggande genom exempelvis tredimensionell fastighetsbildning, gemenskapsboenden och kvartersstruktur med lokaler i bottenplan.

Göteborg ska möjliggöra fler småhus där efterfrågan finns. Fler tomter behövs till tomtkön. Tomträttsinnehavare ska erbjudas att köpa tomten till ett lägre pris än idag.

Långsiktigt hållbar stadsutveckling

Göteborg ska byggas samman till en mer sammanhängande stad. Smart förtätning och bostäder som skapar blandstad är utgångspunkten. Ett sätt att förtäta är att bygga på befintliga huskroppar. Staden ska byggas inifrån och ut. Förtätningen är en förutsättning för ett miljövänligare Göteborg. Fler infill-projekt och hårdytor ska bebyggas vid förtätning i centrala lägen. Innergårdsodling och odling på tak ska uppmuntras.

I en tät storstad behövs också fler gröna lösningar som gröna tak och väggar, stadsodling och pocketparker. Genom att planera för gröna stråk ska det vara möjligt att promenera genom staden i grönska.

De lokala torgens attraktionskraft, trygghet och underlag för handel kan förstärkas genom att det byggs bostäder på och kring torgen. Torgen finns i en social kontext och skapar trygghet och gemenskap. Att det finns ett utbud av affärer och offentlig service är viktigt. Kanalerna ska utnyttjas bättre och fler aktiviteter möjliggöras i och kring dem.

Staden ska utreda förutsättningarna för de som brukar kommunal produktiv jordbruksmark att förvärva den. Kretslopp- och vatten-nämnden ges i uppdrag att utreda fastighetsnära insamling och möjligheter att samla in mer matavfall som ger bättre underlag till biogasproduktion. Återvinningsstationer ska göras lättillgängliga, både logistiskt och underhållsmässigt.

Enskild debitering av vatten bör vara standard i nybyggda bostäder i syfte att minska vattenkonsumtionen.

Belysningsprogram är viktigt för att skapa liv och rörelse i gaturummet, för att lysa upp vackra byggnader och för att skapa trygghet. Trygga miljöer med god belysning är ett måste för en attraktiv och trygg stad. Klottersanering och städning är åtgärder som behövs för att skapa ett tryggare Göteborg. En ren, snygg, varierad och vacker stad skapar hög attraktionskraft.

Infrastruktur för storstaden

Västsvenska paketet bidrar till en ökad rörlighet i arbetsmarknadsregionen. Den blir ett bra tillskott för framtidens kollektivtrafik, som i en framtid skulle kunna kombineras med en tunnelbana i innerstaden som knyts samman med övriga staden. Andra viktiga tillskott att utreda är planskild kollektivtrafik, BRT-system (bus rapid transport), att separera fotgängare och cyklister och skapa cykel- och gångvänliga stråk, skapa fler förbindelser över och under älven samt en bättre laddinfrastruktur i staden.

Försöken med elbussar ska byggas ut och andelen hybridbussar öka. Andelen gods som fraktas via järnväg och sjöfart ska öka. Infrastrukturen för elbilar/miljöbilar ska öka. Miljövänlig båttrafik såväl över älven som mellan innerstaden och skärgården behövs.

Det behövs trinningsåtgärder i centrala staden för att förbättra framkomlighet och trafikflöden. Det ska finnas goda parkeringsmöjligheter i eller i anslutning till centrum. Det kan vara av värde att man vid omstruktureringar av gator och torg där parkeringsplatser tas bort ersätter dessa platser i dess närhet.

Bilpooler, samutnyttjande av parkeringsplatser, kollektivt resande, cykling och gång ska uppmuntras. Fortsatt utbyggnad av pendelparkeringar är angelägen.

Kommunstyrelsen får i uppdrag att sammanhålla en ny parkeringsutredning som ska leda fram till en ny parkeringsstrategi och nya parkeringsnormer, där parkeringsmöjligheterna värnas. I detta ligger att studera och skapa förutsättningarna för bilpooler, miljöbils-parkeringar och parkeringshus i närhet av bostad istället för andra fördyrande parkeringslösningar. Trafiknämnden får i uppdrag att arbeta fram en ny miljöbilsdefinition.

Säkra och yteffektiva cykelparkeringar, pumpstationer, utökning och utveckling av ”Styr och Ställ”, bättre och längre cykelvägar och höjd säkerhet för cyklisterna är delar som behöver utvecklas. För att cykeln ska vara attraktiv som transportmedel från ytterområden i staden behövs cykelbanor där cyklisterna kan uppnå högre hastigheter.

Göteborg är en populär studentstad. För att göra staden än mer attraktiv och för att underlätta för studenterna uppdras åt Trafiknämnden att inleda förhandlingar med Västra Götalandsregionen för att utreda möjligheterna till införandet av en särskild studentrabatt i kollektivtrafiken.

Staden behöver utreda och kostnadsberäkna underhållsbehoven i det kommunala gatunätet och beakta underhållskostnaden när nya investeringar planeras.

Miljöstaden vid havet

Göteborg ska vara en föregångsstad för hållbar tillväxt, rent vatten och biologisk mångfald i urban miljö. För att lyckas med den hållbara utvecklingen krävs kunskap och medvetenhet. Göteborg ska underlätta för människor att bidra till en grönare och renare stad.

Klimatet

Människor och företag ska minska sina utsläpp och minimera sin klimatpåverkan. För att nå det globala målet om en temperaturökning på maximalt två grader behöver företag och organisationer göra frivilliga åtaganden med syfte att minska den totala klimatpåverkan i staden. Många företag och organisationer är redan föregångare i det arbetet. Göteborgs stad ska ta på sig uppgiften att samordna ett fortsatt arbete som syftar till att effektivisera energianvändningen genom kunskapsutbyte och utfästelser inom ramen för ett lokalt klimatprotokoll.

Klimatanpassningar

Ett nytt miljöprogram ska arbetas fram med en tydligare koppling till mål staden behöver nå för att uppnå en hållbar miljö på kort och lång sikt. Programmet ska värdera kostnader och effekter av föreslagna insatser, hur staden på ett bättre sätt kan samverka med andra aktörer, investera för att minska koldioxidutsläppen och skapa ett effektivare transportsystem. Ständig och tydlig uppföljning och utvärdering av insatser och mål är viktiga verktyg för att ge möjlighet att korrigera för eventuella felsatsningar och föra in nya kunskaper och forskningsrön i programmet.

Havet och vattnet

Havsmiljön måste skyddas och kunskapen om tillståndet i havet och i kustregionerna ska öka, samtidigt som kusten och skärgården ska vara livskraftiga boendemiljöer. Staden ska, i samverkan med andra myndigheter, utreda hur staden kan säkra att vattenburen smitta inte förorenar vårt dricksvatten vid en framtida klimatförändring.

Mängden gifter och tungmetaller i avloppsslammet måste minskas. Ett steg på vägen är att minska mängden dagvatten i avloppssystemet.

Göta älvs vattenkvalitet måste säkras men älven är inte bara en dricksvattenstillgång utan även ett fritidsområde. Möjligheterna för göteborgarna att röra sig och cykla längs älven från Göteborg hela vägen upp till Bohus ska utredas.

Den friska luften

Göteborg ska vara en bra och hälsosam stad att leva i och luften måste vara av god kvalitet. En bra luftkvalitet minskar risken för att drabbas av hjärtkärlsjukdomar och bidrar till en bättre hälsa för alla göteborgare.

Långsiktigt hållbar storstad

En tätbebyggd stad behöver inte innebära att grönskan försvinner eller att grönytorna blir färre. Det är viktigt att bevara mindre ytor av grönt mellan husen och att staden värnar den biologiska mångfalden och större grönområden. Göteborgs stad ska verka för att möjliggöra naturupplevelser, fritid och rekreation för människor och sammanhängande grönytor för djur- och växtarter.

Göteborg ska vara en föregångsstad när det gäller hållbar utveckling. Affärsdriven miljöteknik och miljöteknikexport har stor potential och bidrar till både bättre miljö och nya jobb i vår stad. Den hållbara staden producerar förnyelsebar energi. Kommunstyrelsen ges i uppdrag att samordna en utredning kring hur stadens tak kan utnyttjas för solenergi.

EN STAD SOM TAR ANSVAR FÖR EKONOMIN

Mål

- Andelen upphandlade varor och tjänster med social hänsyn ska öka

Vår välfärd bygger på att så många som möjligt arbetar. Idag är Sverige ett av världens rikaste länder, tack vare att hårt arbetande människor lämnat efter sig ett bättre samhälle än de själva ärvt. Kopplingen mellan ekonomisk tillväxt och välfärd är avgörande. När fler arbetar och betalar skatt blir det mer pengar i den gemensamma kassan, som säkrar en hög kvalitet i välfärdens kärna: utbildning och omsorg.

En kontinuerlig översyn av stadens verksamhet oavsett driftsform är en förutsättning för en lärande organisation. Staden ska ständigt se över sin organisation och pröva effektiviseringsformer i form av sammanslagningar, delningar eller avyttringar av verksamheter. Välfärdens kärnuppgifter ska prioriteras och självpåtagna uppgifter kan genomföras om medel finns inom tilldelad ram. Kommunen är till för invånarna, inte tvärtom.

Alliansregeringens arbete med att fler människor ska ha ett jobb är inte bara en åtgärd som ska bidra till att öka tillväxten. Det är också den långsiktigt bästa fördelningspolitiken. När fler arbetar och färre försörjer sig på sociala ersättningar minskar inkomstskillnaderna i samhället.

Finansiella mål

Utgångspunkten för kommunens kortsiktigt finansiella mål ska vara en budget i balans och god budgetdisciplin. På lång sikt måste kommunen ha en buffert för att klara framtida osäkerheter och oförutsedda utgifter. Goda positiva marginaler till balanskravet möjliggör för kommunen att stå rustad för framtida osäkerheter.

God ekonomisk utveckling måste bedömas över en lite längre tidshorisont än det enskilda året. Om flera år gett stora överskott kan även ett enskilt års underskott vara acceptabelt. För detta kan resultatutjämningsreserven (RUR:en) användas.

Även om bedömningen är att konjunkturen ser ljusare ut, att de insatser som görs från statligt håll kommer leda till sänkt försörjningsstöd och fler i arbete, så prioriteras skola, omsorg och förbättrat företagsklimat.

Skattesatsen lämnas oförändrad på 21:12 per skattekrone.

Internräntan lämnas oförändrad på 3 procent.

Eget kapital

Stadens nämnder och bolag har ett ansvar att hålla tillbaka kostnadsutvecklingen inom ramen för sina anslag och uppgifter. Nämndernas möjligheter att nyttja eget kapital kan ske efter en särskild prövning av kommunstyrelsen. Detta innebär att kontrollen över verksamheterna - kvalitet och omfattning - ligger hos nämnderna. Med det följer också ansvaret för att kostnadsutvecklingen inte skenar. Detta innebär också en möjlighet till ett starkare grepp över den samlade centrala ekonomistyrningen.

Förändringsfaktor

Förändringsfaktorn i kommunbidragen för 2015 fastställs till 0 procent för anslag riktade till skola, utbildning. För övriga anslag till stadsdelsnämnderna och sociala resursnämnden är förändringsfaktorn 0,5 procent och för övriga nämnder 1 procent.

Taxefinansierade verksamheter ska också arbeta med att effektivisera och förändra sin verksamhet.

Investeringar

Investeringsvolymen för 2015 fastställs till 4 miljarder kronor. En investeringsplan för återstoden av mandatperioden ska tas fram under året.

Pris- och lönekomensation

Nämndernas ramar 2015 är baserade på antaganden om 2,4 procent. För verksamheter inriktade på välfärdsområdet utgår en förhöjd komensation med 0,4 procent. För verksamheter inriktade på förskola, skola och skolbarnomsorg höjs komensationen med ytterligare 0,4 procent.

Under året avsätts 30 miljoner kronor i särskild satsning för sjuksköterskor med särskilt kvalificerade uppdrag, sjukgymnaster, fysioterapeuter, arbetsterapeuter, stödpedagoger, personliga assistenter, fritidsassistenter samt särskilt kvalificerade socialsekreterare.

Den allmänna priskomensationen är 1,2 procent med en förhöjd komensation för fastigheter med ytterligare 1,3 procent.

Upphandling

Stadens upphandlingar ska vara utformade på ett sätt så att det inte lägger hinder för det lokala näringslivet eller för småföretagare att delta i anbudsprocessen. Upphandlingskriterierna ska kombinera strävan efter god kvalitet av varor och tjänster, sund ekonomisk hushållning, nyttiga effekter för näringslivets förutsättningar, sociala och miljömässiga hänsyn. Utgångspunkten ska vara att alla inköp från stadens förvaltningar och bolag ska ske genom de avtal som Upphandlingsbolaget tecknat, på de områden där ramavtal finns.

Revision och internkontroll med öppenhet

Det är angeläget att utvärdera och följa upp den kommunala verksamheten. Staden ska skapa en miljö där varje anställd känner stolthet över arbetsplatsen och arbetsinsatsen – en miljö där viljan att göra rätt för sig är det självklara.

Det krävs en ständigt levande värdegrundsdiskussion i organisationen och ett följsamt ledarskap, där transparens och öppenhet måste vara ledorden.

En pålitlig revision, en fungerande intern styrning och kontroll med signalsystem för rapportering och korrigerande är nödvändiga.

Nya nämnder

Trafiknämnden och färdtjänstnämnden slås samman till en nämnd i syfte att minimera dubbla funktioner.

Grundskolenämnden med en specialpedagogisk enhet med mera inrättas i syfte att få ett samlat grepp över grundskoleverksamheten samt skapa likvärdiga villkor i staden. Till nämnden förs också särskoleverksamheten samt Center för skolutveckling.

Hyresmodellen

Göteborgs stads hyresmodell ska ses över i syfte att skapa incitament för att bedriva verksamheter på ett ändamålsenligt sätt. Fokus ska ligga på möjligheterna att fullfölja sitt uppdrag och utvecklas. Fastighetsinnehav är inget mål i sig självt för kommunen.

ATTRAKTIV ARBETSPLATS OCH ARBETSGIVARE

Mål

- Osakliga löneskillnader ska minska
- Sjukfrånvaron ska minska

Bra ledarskap och personalpolitik bidrar till en bra arbetsplats och att öka kvaliteten i omsorgen. Stadens ledarskap ska uppmuntra öppenhet och transparens, utveckling och ständiga förbättringar. Arbete med värdegrundsdiskussioner ska uppmuntras. På det sättet kan också missförhållanden och, i bästa fall, oegentligheter upptäckas och motverkas.

Fler karriärvägar och fler kompetenser för välfärdens medarbetare ska erbjudas liksom kompetenshöjande åtgärder för personal i legitimationsyrken. Inom skolan till exempel förstelärare och lektorat.

Göteborgs stad ska vara en attraktiv arbetsgivare. Arbetet att minska ohälsotalen och förbättra arbetsmiljön måste fortgå. En översyn ska genomföras för att radera osakliga löneskillnader.

Staden ska se mångfalden som en tillgång. Att tala ett annat språk utöver svenska ska vara meriterande i bedömningen av kompetens vid rekrytering till olika kommunala tjänster.

Staden ska ha nolltolerans mot alla former av trakasserier, diskriminering och kränkande särbehandling.

Särskilda utbildningsinsatser ska ske inom ramen för ledarskapsutveckling för att chefer och ledare ska lära sig att känna igen, hantera och förebygga alla former av diskriminering.

Perspektiven mångfald och jämställdhet ska integreras i alla verksamheter i staden.

God personalpolitik

Personalens möjligheter till delaktighet och initiativtagande ska öka genom att Göteborgs Stad ska premiera egna initiativ som leder till ett effektivare och förbättrat servicearbete. Staden behöver sprida de goda exempel som finns inom den egna organisationen. Kvinnor och män ska ha lika möjligheter att starta eget. Fler som arbetar inom vård och omsorg ska uppmuntras och underlättas att starta eget.

Möjligheterna till intraprenad inom exempelvis äldreomsorgen ger anställda bättre möjligheter att forma sin egen arbetsplats och utveckla verksamheten. Det bidrar också till mer engagemang hos personalen. Fler arbetsgivare bidrar till konkurrens om personalen vilket ger upphov till individuella löner och bättre möjligheter att växa och utvecklas på jobbet.

En samlad översyn av löneförmånerna i Göteborgs stads organisation ska genomföras.

Hög sjukfrånvaro är en stor belastning ekonomiskt men framför allt ett bekymmer på det personliga planet. Sjukfrånvaron i staden måste dämpas och noga följas upp för att kunna åtgärdas. Med rätt förutsättningar för en god personalpolitik får staden engagerade och positiva medarbetare vilket förbättrar medarbetarnas hälsa. Det goda ledarskapet ser till det friska och utmanar personal efter individuella förutsättningar.

EKONOMISK SAMMANSTÄLLNING

2015-2017, MKR

	2015	2016	2017
RESULTATRÄKNING			
Verksamhetens intäkter	7 603	7 679	7 839
Verksamhetens kostnader	-33 812	-34 891	-36 005
Avskrivningar	-910	-1 018	-1 118
Verksamhetens nettokostnader	-27 119	-28 230	-29 284
Skatteintäkter och kommunal-ekonomisk utjämning m m	27 031	28 253	29 466
Finansiellt netto, inkl utdelning	588	977	818
<i>Årets resultat</i>	500	1 000	1 000
BALANSRÄKNING			
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar	48 200	51 400	53 900
Omsättningstillgångar	9 500	9 700	9 900
<i>SUMMA TILLGÅNGAR</i>	<i>57 700</i>	<i>61 100</i>	<i>63 800</i>
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER			
EGET KAPITAL	18 968	19 968	20 968
varav årets resultat	500	1 000	1 000
AVSÄTTNINGAR	2 850	2 925	3 035
Långfristiga skulder	24 550	27 100	28 700
Kortfristiga skulder	11 332	11 107	11 097
SUMMA SKULDER	35 882	38 207	39 797
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER	57 700	61 100	63 800

Ekonomiska ramar 2015, tkr

Utbildning

Kommunstyrelsen

Förskola/barnomsorg 3 612 200

Barn 1-3 år 149 300 kr¹

Barn 4-5 år 98 800 kr¹

Skolbarnomsorg

724 700

Förskoleklass och skolbarn 47 700 kr¹

Fritidsklubb 15 700 kr¹

Skola

4 144 700

Förskoleklass 44 100 kr¹

Åk 1-6 70 000 kr¹

Åk 7-9 85 400 kr¹

Grundskolenämnden

824 200

varav:

Specialpedagogisk enhet, särskola mm 253 200

Stödinsatser inklusive likställighetsgaranti mm 685 700

Kvalitetsuppföljning, bedömning av stödbehov mm 223 800

Avgifter -338 500

Utbildningsnämnden

1 538 900

Summa Utbildning

10 844 700

Äldreomsorg samt kommunal hälso- och sjukvård

Kommunstyrelsen

Hemtjänst 1 274 200

Produktionsersättning boende, hospice mm 2 919 300

Produktionsersättning hemsjukvård i ordinärt boende 344 100

Kvalitetsuppföljning, biståndsbedömning mm 123 700

Intäkter mm -285 000

Summa Äldreomsorg samt kommunal hälso- och sjukvård

4 376 300

¹ Fristående utförare erhåller utöver angivna belopp moms-kompensation med 6%

Ekonomiska ramar 2015, tkr

Stadsdelsnämnder

Angered	1 096 600
Östra Göteborg	966 900
Örgryte-Härlanda	477 100
Centrum	389 600
Majorna-Linné	573 200
Askim-Frölunda-Högsbo	684 600
Västra Göteborg	580 600
Västra Hisingen	698 600
Lundby	426 800
Norra Hisingen	579 900
Summa stadsdelsnämnder	6 473 900

Nämnder med särskild inriktning

Byggnadsnämnden	110 000
Fastighetsnämnden	52 600
Idrotts- och föreningsnämnden	423 000
Kommunstyrelsen	272 000
Kulturnämnden	598 400
Lokalnämnden	-209 600
Miljö- och klimatnämnden	50 700
Nämnden för Arbetsmarknad och vuxenutbildning	477 100
Nämnden för Intraservice	16 700
Nämnden för Konsument och medborgarservice	25 900
Park- och naturnämnden	210 300
Social resursnämnd	508 800
Trafik- och färdtjänstnämnden	985 600
Valnämnden	1 300
Överförmyndarnämnden	16 500

Nämnder med taxefinansierad verksamhet

Kretslopp och vattennämnden	-
-----------------------------	---

Särskilda budgetposter

Arkivnämnden	18 100
Business Region Göteborg AB	15 000
Fastighetsnämnden; transfereringar	61 500
Göteborg & Co Kommunintressent AB	115 700
Räddningstjänstförbundet Storgöteborg	316 400
Överförmyndarnämnden; arvoden	14 100

Ekonomiska ramar 2015, tkr

Kommuncentrala/ofördelade medel

Grundskola	200 000
Gymnasieskola	50 000
Elevhälsa och föräldrastöd	30 000
Utbildningsfond	100 000
Stimulansmedel för ökad simkunnighet	5 000
Äldreomsorg	50 000
Arbetskläder	30 000
Kultur inklusive 2021	25 000
Bostäder för människor med funktionsnedsättning	125 000
Trygg vacker stad	56 100
Höjd planberedskap för ökat byggande	18 000
Personal och kompetensförsörjning	70 600
Sommarjobb, praktikplatser och lärlingsplatser	35 000
Näringslivsutveckling	18 000
Underhållsåtgärder lokaler	180 000
Underhållsåtgärder trafik	60 000

Totalt ekonomiska ramar

26 827 700